

Skjenkekontrollen

Øyvind Kind Robertsen
Kjetil Vesteraas

Bodø, 7. november 2017

Juvente

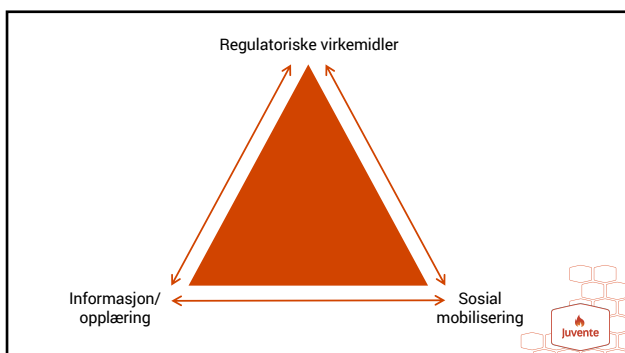
- Ungdomsorganisasjon, medlemmer mellom 12 og 26 år
- *En demokratisk verden basert på menneskeverd og solidaritet der rusmidler ikke skaper problemer*
- Partipolitisk uavhengig, religiøst nøytral

Prosjektportefølje

- Edruss
- Kolon
- BedreUten
- Ruspolitisk toppskolering
- Skjenkekontrollen

Skjenkekontrollen

- Kampanje drevet siden 2007
- Alle de store kjedene kontrollert, inkludert Vinmonopolet
- Ikke et forsøk på å henge ut butikker, men kampanje for bedre kontroll
- Politisk kampanje, ikke forskning

Thomas Babor et. al. (2010):

Strategy/intervention	Effectiveness	Research support	Cross-cultural testing	Cost
Ban on sales	+++	+++	++	High
Bans on drinking in public places	?	+	+	Low
Minimum legal purchase age	+++	+++	++	Low
Rationing	++	++	++	High
Government monopoly of retail sales	+++	+++	++	Low
Hours and days of sale restrictions	++	++	+++	Low
Restrictions on density of outlets	++	+++	++	Low
Different availability by alcohol strenght	++	++	++	Low

Hvorfor Skjenkekontrollen?

- Aldersgrenser er effektivt, men må overholdes
- Alkoholbruk mer risikofyllt for ungdom – størst belastning for de mest utsatte
- Salg til mindreårige avdekkes sjelden – og får enda sjeldnere konsekvenser
- Sette fokus på at slikt salg skjer

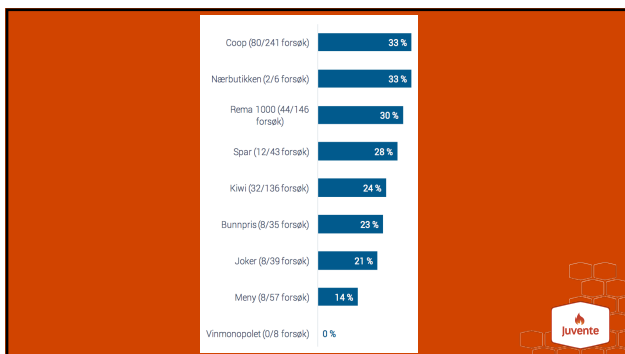
Resultater 2016

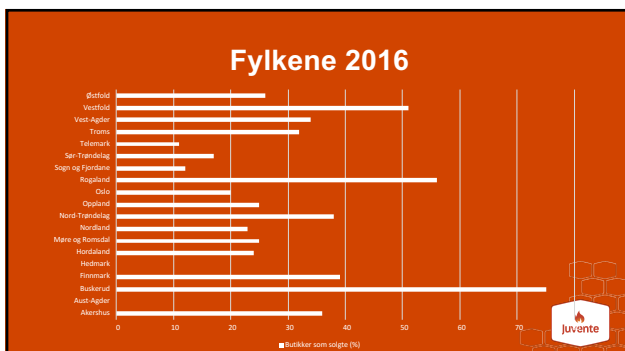
711 kontroller i 584 butikker i 90 kommuner i alle landets fylker

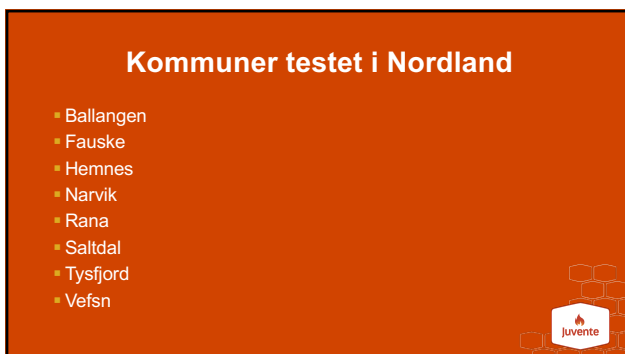
30 %
av butikkene solgte

27 %
av forsøkene endte med salg

Nordland

35 butikker testet, 38 forsøk

23 %
av butikkene solgte

24 %
av forsøkene endte med salg

Hvorfor er det sånn?

- Noen hypoteser...
 - Ubehagelig å spørre om legitimasjon
 - Stressende situasjon i kassa
 - Unge og uerfarne ansatte
 - Generell aksept for mindreåriges drikking
 - Det har ingen konsekvenser, derfor blir det ikke viktig

Poenget er ...

- Lovlige utsalg driver ulovlig salg – i stort omfang
- Lovverk påvirker holdninger - også lovverk "i dvale"
- Krever innsats
- Fylla er hovedproblemet, de mest risikoutsatte får de største skadene
- Folkehelse og omsorg

Tiltak

- Generell legitimasjonsplikt
- Flere og bedre kontroller
- Bedre rutiner i butikkene og kassa
- Butikkene bør hente inspirasjon fra Vinmonopolet:
 - Mystery shopper
 - Registrere avvisninger
 - Interne kampanjer om ansvarlig salg
- Overtredelser må gi reaksjoner
- Evaluere og skjerpe prikkbelastningssystemet
- ...andre forslag?

Spørsmål?

Takk for oss!

oyvind@juvente.no
kjetil@juvente.no